

Erstatning, fordi de ikke længer kunne nyde en saadan Gunstbeviisning.

Den samme ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavn yttrede, at det især for Jyllands Beboere var af overordentlig Vigtighed, at denne Sag ordnes. Den ærede Rigsdagsmand vilde vist gjøre Forsamlingen en Tjeneste, om han nøiere vilde forklare, hvorfor Sagen er af større Vigtighed for Jylland, end for den øvrige Deel af Kongeriget. Han yttrede fremdeles: at de, der ikke vilde indrømme Retten til Erstatningskrav, betragtede Sagen fra et urigtigt Standpunkt. Herom kan der vistnok være forskjellige Meninger. Vi kunne ialtsald vist med ligesaa god Føie paastaae, at vore Modstandere, ved at betragte Sagen, befinde sig paa et urigtigt Standpunkt.

Den ærede 4de Kjøbenhavnske Rigsdagsmand (Rothe) yttrede: „at, ikkun naar Ligheden i Rettigheder og Byrder indtraadte, vilde god Samvirken finde Sted.“ Heri er jeg nu ganske enig med ham, men mener, at Ligheden da ogsaa bør være fuldstændig, og dei troer jeg ikke, man kan sige den vil blive, fordi en privilegeret Hartkornbruger betaler, til Exempel 4 Rbd. ind i Statskassen, ligesaa vel som den upriviligerede, men faaer igjen bagefter udbetalt 3½ Rbd. som Rente, og er desuden vidende om, at den ½ Rbd., som han har betalt mere, sammenpaars for ham under Statens Tilsyn og paa Statens Beføstning, indtil der er opsamlet en Capital, stor nok til at udbetale ham fuldstændig Erstatning. Den gode Samvirken vil paa denne Maade vist ikke finde Sted hos de Nulevende. Den samme Rigsdagsmand yttrede fremdeles: „at man maatte tage sig iagt for ikke at støde an imod den offentlige Mening.“ Meget rigtigt, men, dersom man her kommer til det Resultat, at der ikke burde gives Erstatning, og man antog, at den offentlige Mening ikke stemmede dermed, saa veed jeg ikke bedre, end at man lod Sagen henstaae uafgjort, til den offentlige Mening havde klaret Begreberne. Dog vi behøve ikke at frygte for den offentlige Mening i dette Tilfælde. Dersom den ærede Rigsdagsmand erkender Pluralitetens Mening udenfor denne Sal for at være den offentlige Mening, saa tør jeg paastaae, at han, dersom han vil spørge den,

vil faae det Svar, at den offentlige Mening ikke kan begribe det Retfærdige i, at nogle Statsborgere saalænge have bidraget Mindre til Staten end Andre, og at den offentlige Mening høit udtaler sig imod at give disse Statsborgere Erstatning, fordi de ikke længere kunne vedblive at nyde en saadan Gunst af Staten, allerhelst nu, da Staten ikke har Raad til saaledes yderligere at begunstige Enkelte. — Lade vi blot Sagen henstaae uafgjort et Par Aar, saa jævnes forresten nok Alting af sig selv. Man vil da nok faae at see, forudsat at disse Lider vedblive, at det upriviligerede Hartkorn ikke er istand til at udrede, hvad der er det paalagt. Man vil da komme til at give dette Lettelse, og saa er Sagen jo afgjort; thi, nedfatter man det upriviligerede Hartkorns Byrder saaledes, at fuldstændig Lighed indtræder, saa kan dog vel Ingen derfor forlange Erstatning. Behøver Staten da mere end der, efter at en saadan Nedsættelse er skeet, kommer ind, saa maa den paalægge en ny Skat, og deri ville Alle komme til at tage Deel. Ogsaa vil Sagen jævne sig af sig selv, om endog bedre Lider indtræde, naar den faaer Lov til at henstaae uafgjort; thi jeg føler mig forvisset om, at der ikkun vil hengaae saa Aar før de privilegerede Hartkornseiere selv begjere at sættes paa lige Fod med de upriviligerede.

Alligevel ønskede jeg dog nok Sagen afgjort strax. Men saaledes, som Lovudkastet foreslaaer, kan jeg ikke stemme for, at den afgjøres. Jeg mener, at Udkastets Maade at ordne Sagen paa er ubillig, ja tildeels uretfærdig. — Ubillig mener jeg den er, fordi den giver fuld Erstatning for at miste Noget, for hvilket ingen Erstatning kan fordres efter den strenge Ret. Jeg veed nu vel, at man vil sige, at det ikke er fuld Erstatning, Udkastet foreslaaer; men jeg er af modsat Mening, og jeg skal med et Par Ord forsøge at forklare mig. Alle ere dog enige i, at det privilegerede Hartkorn slet ikke har noget Krav paa Erstatning, fordi det kommer til at tage Deel i Communalbyrderne; altsaa denne Deel falder væk af sig selv. For de øvrige Byrder, som det skal tage Deel i, faaer det for hver 4 Rbd., som det giver ud, 3½ Rbd. tilbage. Lægges nu hertil, at